

ΣΑΒΒΑΤΟ 10 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2024

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Υπεύθυνη τμήματος ΝΓΛ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ

Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΑ

Κείμενο 1

Η βαθιά επίδραση που έχουν τα κατοικίδια ζώα στην ανθρώπινη ψυχολογία

«Τα ζώα δεν διώχτηκαν ποτέ από τον Παράδεισο» επισημαίνει ο Μίλαν Κούντερα, σε μία απόπειρα να τονίσει την ειλικρινή και αγνή φύση τους...

Αν κάνουμε όμως μία αναδρομή στο παρελθόν, θα διαπιστώσουμε ότι τα ζώα είναι σύντροφοι και συνοδοιπόροι του ανθρώπου από τα αρχαία χρόνια. Η ανάγκη του για συνύπαρξη μαζί τους έγινε έκδηλη από τα πρώτα στάδια του ανθρώπινου πολιτισμού, τότε που τα οικόσιτα ζώα ήταν απαραίτητα για την τροφή, την ένδυση και την καλλιέργεια της γης. Και είναι γεγονός πως χωρίς αυτά ο ανθρώπινος πολιτισμός δεν θα μπορούσε ποτέ να εξελιχθεί στο επίπεδο που τον γνωρίζουμε σήμερα.

Με την πάροδο των αιώνων η σχέση του ανθρώπου με τα μη ανθρώπινα ζώα άρχισε να διαφοροποιείται. Αρχίζει πλέον να αποζητά μία άλλη επαφή μαζί τους, μία σχέση πιο συντροφική και συναισθηματική που ξεφεύγει από τα πλαίσια της αλληλοβοήθειας και της εκμετάλλευσης. Πλέον επιδιώκει την επικοινωνία και το συναισθηματικό δέσιμο μαζί τους και επιλέγει να εξημερώσει ορισμένα από αυτά. Φυσικά, αυτό δεν είναι τυχαίο. Όποιος είχε την τύχη να ζήσει μαζί με ένα κατοικίδιο, γνωρίζει πολύ καλά την αστείρευτη αγάπη, την τρυφερότητα και την ευτυχία που μπορούν να προσφέρουν...

Το κατοικίδιο είναι ίσως η καλύτερη παρέα για τους μοναχικούς ανθρώπους και υποκατάστατο της ανθρώπινης συντροφικότητας, που κάποια διαστήματα της ζωής, μπορεί να λείπει στον καθένα. Η συντροφικότητα συμβάλλει στη μείωση συναισθημάτων μελαγχολίας και απόγνωσης...

Το κατοικίδιο μας χρειάζεται φροντίδα για την οποία έχουμε την ευθύνη εμείς οι ίδιοι. Τα ζώα συνήθως λειτουργούν στη βάση μιας καθιερωμένης ρουτίνας, καθώς θέλουν να ταϊστούν και να βγουν βόλτα συγκεκριμένες ώρες. Η δημιουργία μιας ρουτίνας όμως βοηθά και εμάς να έχουμε μια σταθερότητα στο πρόγραμμά μας και να μπορούμε να βάλουμε σε μια τάξη τις εργασίες που έχουμε να κάνουμε. Αυτό είναι ιδιαίτερα βοηθητικό για τους ανθρώπους που δεν μπορούν εύκολα να φτιάξουν ένα σταθερό πρόγραμμα και να το τηρήσουν. Αναγκαστικά λοιπόν το κατοικίδιο θα μας κάνει να σηκωθούμε από τον καναπέ και να αναλάβουμε δράση. Πέρα από τη σωματική δραστηριότητα που προσφέρει μία βόλτα με το σκύλο, η επαφή με τη φύση και τον έξω κόσμο μας κάνει να νιώθουμε αναζωογονημένοι. Αυτό από μόνο του φέρνει μία ανεξήγητη αίσθηση ευτυχίας που μας δίνει κίνητρο να συνεχίζουμε.

Σε κάθε περίπτωση, να θυμάστε το εξής: Η απόκτηση ενός κατοικίδιου ζώου είναι πράξη ευθύνης και δέσμευση, συνεπώς πριν πάρετε οποιαδήποτε συναισθηματική απόφαση, αναλογιστείτε τι συνεπάγεται για εσάς. Πολύ περισσότερο ξεκαθαρίστε αν μπορείτε να γίνετε ένας υπεύθυνος

κηδεμόνας ζώου και να σταθείτε στο ύψος μίας τόσο σημαντικής επιλογής που θα επηρεάσει για πάντα τη ζωή σας. Αν πάλι είστε έτοιμοι να κάνετε το μεγάλο βήμα, ένα είναι σίγουρο: η συνύπαρξη με ένα κατοικίδιο είναι μία συναρπαστική περιπέτεια που θα αλλάξει ριζικά τη ζωή που μέχρι τώρα γνωρίζατε!

Γεωργία Γερμανάκου, notospres.gr, 24/7/2023 (Διασκευή για τις ανάγκες της εξέτασης)

Κείμενο 2

Αγαπάμε τα ζώα, σεβόμαστε όμως τις ανάγκες τους;

Με αφορμή τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Ζώων στις 4 Οκτωβρίου, υπολογίστηκε ότι περισσότερες από 70 εκατομμύρια ευρωπαϊκές οικογένειες διαθέτουν τουλάχιστον ένα κατοικίδιο ζώο, ενώ τουλάχιστον δύο ζώα συντροφεύουν κατά μέσο όρο κάθε αμερικανική οικογένεια! Έχει αποδειχτεί λοιπόν ότι τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι υιοθετούν ένα κατοικίδιο, το οποίο τείνουν να ανθρωποποιούν. Γιατί συμβαίνει αυτό; Ανικανότητα σύναψης προσωπικών σχέσεων; Αποτέλεσμα μοναξιάς; Θηράματα, φίλοι, πηγή εισοδήματος, ακόμα και θεότητες...

Το διαδίκτυο έχει κατακλυστεί από εικόνες σκυλιών να φοράνε γραβάτα, να τρώνε με μαχαιροπίρουνο ή να απολαμβάνουν τη βόλτα τους με ακριβά ρούχα και αξεσουάρ επώνυμων οίκων μόδας, τόσο κομψά που δεν μοιάζουν πια με ζώα. Τόσο αγαπητά, αλλά τόσο δυστυχημένα κατά βάθος, αφού έχουν χάσει την αληθινή υπόστασή τους.

«Το μεγαλείο και η ηθική πρόοδος ενός έθνους μπορούν να κριθούν από τον τρόπο που φέρεται στα ζώα», είχε πει ο Μαχάτμα Γκάντι, ενώ ο γνωστός Τσέχος συγγραφέας και υποψήφιος για Νόμπελ Λογοτεχνίας, Κάρελ Τσάπεκ, είχε σχολιάσει ότι «αν οι σκύλοι μιλούσαν, θα δυσκολευόμασταν όσο και με τους ανθρώπους να τα πάμε καλά».

Για μια ισορροπημένη σχέση με τα ζώα λοιπόν, είναι βασικό να μάθουμε τα ηθολογικά χαρακτηριστικά (δηλαδή τη συμπεριφορά και τον χαρακτήρα) του κάθε είδους. Για να μπορέσουμε να σεβαστούμε τη φύση και τις αληθινές ανάγκες ενός ζώου, είναι επίσης σημαντικό να αναλύσουμε σε βάθος τα κίνητρα που μας οδήγησαν να το υιοθετήσουμε.

Είναι μεγάλο λάθος να παρα-αγαπάμε τα ζώα, γιατί η υπερβολική αυτή αγάπη μετατρέπεται σε μία ασεβή κακομεταχείριση και μεταφράζεται σε ψυχικό πόνο για εκείνα. Πολλά «αφεντικά» αισθάνονται ότι έχουν το απόλυτο δικαίωμα να εκφράζουν χωρίς όρια την τρυφερότητά τους, ακριβώς επειδή στα μάτια τους τα κατοικίδια ζώα δεν αντιπροσωπεύουν οντότητες που αξίζουν εκτίμησης και κατανόησης, αλλά είναι αντικείμενα που μπορούν να το διακοσμήσουν, για να ικανοποιούν τα αισθητικά γούστα τους, τις διάφορες μανίες τους, αλλά και τον εγωισμό τους σε βαθμό διαστροφής.

Της Αφροδίτης Ραυτοπούλου.naturanrg.gr

Κείμενο 3

Άργος, ο σκύλος του Οδυσσέα

Αφέντη, τόσα χρόνια που 'λειπες, εδώ απορριγμένος — κοίταξέ με —
απάνου στην κοπριά που 'χουν για τα χωράφια. Αγκάθια και τσιμπούρια
μψηχτήκαν στο πετσί μου. Τόσα χρόνια, αφέντη, και δεν είχα
σε ποιόνε να κουνήσω την ουρά μου. Πού 'ναι τα πρωινά μας
με τη δροσιά στα δάση, τα νερά, τα φύλλα, το κυνήγι,
τα πολύχρωμα πούπουλα στον αέρα τα βράδια; Καρτερώντας
κοκάλωσαν τα μάτια μου — δεν κλείνουν' πέτρωσε κι η τσίμπλα.

Βάλε το χέρι σου ανάμεσα στ' αυτιά μου, να μπορέσω να πεθάνω.

Ο αφέντης πέρασε, τον κλότσησε, μπήκε στα δώματα. Σε λίγο

ακούστηκε το σφύριγμα απ' τα βέλη που καρφώνονταν στους τοίχους.

Κι ο Άργος, εκεί, με πετρωμένη ουρά, με πετρωμένα μάτια — να μην κλείνουν, νεκρός απάνου στην κοπριά, να βλέπει ακόμα — πρώτη του φορά να βλέπει.

Λέρος, 22.ΙΧ.68, Γιάννης Ρίτσος

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Να αποδώσετε συνοπτικά σε 70-80 λέξεις τα οφέλη, εκτός από τα ψυχικά, τα οποία αποκομίζει ο άνθρωπος από τα ζώα, σύμφωνα με το κείμενο 1.

Μονάδες 20

B1. Να σχολιάσετε την άποψη του Μίλαν Κούντερα «Τα ζώα δεν διώχτηκαν ποτέ από τον Παράδεισο» σε μία παράγραφο 80-100 λέξεων, την οποία θα αναπτύξετε με τη μέθοδο της σύγκρισης αντίθεσης (σε σχέση με τον άνθρωπο).

Μονάδες 10

B2. Σε ποιο κειμενικό είδος ανήκει κατά τη γνώμη σας το κείμενο 2; (μονάδες 3). Να το αποδείξετε με τρία χαρακτηριστικά στοιχεία του κειμένου (μονάδες 3) και να εξηγήσετε πώς το κάθε ένα από αυτά εξυπηρετεί τον σκοπό του κειμένου (μονάδες 9).

Μονάδες 15

B3. α) Να χαρακτηρίσετε το ύφος της τελευταίας παραγράφου του κειμένου 1 επιλέγοντας ανάμεσα στους χαρακτηρισμούς

α. Πληροφοριακό β. Γλαφυρό. γ. Συμβουλευτικό δ. Καταγγελτικό (μονάδες 2)

και να τεκμηριώσετε την επιλογή σας με τρεις γλωσσικές επιλογές των οποίων τον ρόλο θα εξηγήσετε με συντομία (μονάδες 6).

β) Πώς δικαιολογείται η επιλογή του συγκεκριμένου ύφους, αν λάβετε υπόψη τόσο τη θέση της παραγράφου όσο και τη στάση της συγγραφέα απέναντι στη συμπεριφορά των ανθρώπων προς τα ζώα, όπως διατυπώνεται σε όλη την έκταση του κειμένου (μονάδες 2).

Μονάδες 10

Γ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι στο συγκεκριμένο ποίημα αποδίδονται ανθρώπινες ιδιότητες και συναισθήματα στον σκύλο του Οδυσσέα, να εξηγήσετε ποια αρετή αναδεικνύεται μέσω της συμπεριφοράς του στο κείμενο 3; Να στηρίξετε την απάντησή σας σε τρεις τουλάχιστον κειμενικούς δείκτες. Σύμφωνα με τα δικά σας βιώματα ποια είναι η σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με τα ζώα; (150-200 λέξεις)

Μονάδες 15

Δ. Σε μια ομιλία σας (350-400 λέξεις) σε εκδήλωση, που διοργανώνει η Φιλοζωική Οργάνωση του Δήμου σας για τη διαχείριση του ζητήματος των αδέσποτων ζώων, καλείστε, ως εκπρόσωπος των

μαθητών των σχολείων της περιοχής σας, να αναλύσετε τα οφέλη που αποκομίζει ο άνθρωπος από την επαφή του με τα ζώα συντροφιάς καθώς και τους τρόπους προστασίας τους από τον άνθρωπο και την πολιτεία. Στην απάντησή σας να αξιοποιήσετε τις πληροφορίες των κειμένων 1 και 2. (λέξεις 350-400)

Μονάδες 30

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος